

PRILIV STRANIH DIREKTNIH INVESTICIJA U FUNKCIJI POBOLJŠANJA KONKURENTNOSTI PRIVREDE REPUBLIKE SRBIJE³

Miloš Golubović⁴, Gordan Janković⁵

Originalni naučni rad

doi: 10.5937/OdrRaz2301019G

UDK: 339.727.22(497.11)

338:339.137.2(497.11)

Abstrakt

Cilj ovog rada je da sagleda aktuelnu međunarodnu konkurentnost Republike Srbije, kao i uslove i indikatore poslovanja u Republici Srbiji, kako bi se utvrdio napredak u odnosu na prethodni period, otkrile prepreke i izneli načini za prevazilaženje. Rad se bazira na tome da je konkurentnost Srbije, iako ima trend povećanja poslednjih godina i dalje relativno niska kao posledica jednog broja gepova i da je, između ostalog, neophodno povećanje priliva SDI koje su u ranijem dobu bile značajne za porast BDP-a, kako bi se povećala konkurentnost privrede Republike Srbije.

Ključne reči: konkurentnost, indeks globalne konkurentnosti, strane direktne investicije, privreda Srbije

Uvod

Globalni uslovi poslovanja podstiču stalno unapređivanje konkurentnosti privreda pojedinačnih zemalja. Globalna ekonomska kriza iz 2008. godine je dodatno istakla značaj konkurentnosti privrede jer se pokazalo da zemlje sa većim učešćem u globalnoj ekonomiji imaju veću sposobnost da se izbore sa posledicama globalnog ekonomskog kraha. Povećanje stepena konkurentnosti u međunarodnim

---

³ „Ovaj istraživački rad finansijski je podržalo Ministarstvo nauke, tehnološkog razvoja i inovacija Republike Srbije (Ugovorbr.451-03-47/2023-01/ 200371)“

⁴ Ph.D. student, Inovacioni centar, Univerziteta Niš, e-mail: milos.golubovic19@gmail.com

⁵ Ph.D. student, Inovacioni centar, Univerziteta Niš, e-mail: jankovic.gordan90@gmail.com

okvirima predstavlja jedan od osnovnih ekonomskih prioriteta, kako kod razvijenih tako i kod zemalja u razvoju. Razlog nalazimo u tome da je konkurentnost preduslov da nacionalne ekonomije lakše apsorbuju šokove ekonomskih kriza i ostvare bolje ekonomske rezultate. Iako od prioritetnog značaja za smanjivanje dispariteta u stepenu privredne razvijenosti u odnosu na razvijene zemlje, podizanje nivoa konkurentnosti privrede za zemlje u razvoju predstavlja vrlo kompleksan zadatak. Njeno ostvarivanje zahteva brojne aktivnosti unapređivanja i značajne promene postojećeg privrednog sistema. Radi se o promenama koje se tiču razvoja tržišnih institucija, transparentnosti javnog sektora privrede i ekonomskih aktivnosti države, stvaranja efikasnijeg pravosudnog sistema, prihvatanja standarda EU i STO u spoljnoj trgovini, unapređenju zakonske regulative i dr. Posebno značajna aktivnost u tom cilju odnosi se na veći priliv stranih investicija (SDI). Brojna istraživanja pokazuju da one imaju širok ekonomski značaj za zemlje u razvoju. Posmatrano u kraćem vremenskom roku, bez stranih direktnih investicija ove zemlje ne mogu poboljšati svoj položaj u međunarodnim uslovima, kao ni rešiti druge ekonomske probleme koji se tiču stope nezaposlenosti, niske produktivnosti rada i tehnološke zastarelosti. Takođe od njih se očekuje i da prošire strukturu izvozne ponude, povećaju obim izvoza i doprinesu rastu konkurentnosti.

Uvažavajući veliki broj definicija nacionalne konkurentnosti, jedna od najcitiranijih, jeste da je to umeće države da stvori stopu rasta bruto domaćeg proizvoda po glavi stanovnika na visokom nivou (World Economic Forum, 1996). Prema istom izvoru ona se može pojmovno odrediti i kao skup institucija, politika i faktora koji utiču na stepen produktivnosti određene države. Konkurentnost se može definisati i kao umeće domaće ekonomije u stvaranju vrednosti i nacionalnog bogatstva (Institute for Management Development – IMD, 1995).

Scott i Lodge (1985) konkurentnost definišu kao umeće države da proizvede i plasira proizvode u međunarodnoj trgovini, ostvarujući pri tom rastuće prihode, dok je Haque (1995) definiše kao sposobnost zemlje da stvori određene proizvode za kojima će postojati tražnja na tržištu, kao i da simultano održavaju i povećavaju realne prihode i dobrobit građana. Kao faktore koji su od važnosti za ostvarenje dugoročne sposobnosti privrede da bude međunarodno konkurentna

Rojec i ostali (2010) navode: ljudske i prirodne resurse, infrastrukturu, menadžment, kapital, intervencije vlade i tehnološku sposobnost kompanija. Efikasna raspodela ovih resursa dovodi do podizanja nivoa produktivnosti, povećanja obima i unapređenja strukture međunarodne trgovine proizvodima i uslugama i sposobnosti da se generišu, prilagode i rasprostrane inovacije. Kao delo od najvećeg značaja za razumevanje pojma nacionalne konkurentnosti navodi se delo „Konkurentna prednost nacija“ harvardskog profesora Majkl Portera.

Postoji više različitih pristupa merenju konkurentnosti, tako da će u daljem radu pažnja biti posvećena nekim od najistaknutijim načinima merenja konkurentnosti nacionalne privrede.

Kratak pregled različitih pristupa merenju konkurentnosti

Indeks globalne konkurentnosti (Global Competitiv Index)

Indeks globalne konkurentnosti (IGK) formulisao je profesor Porter definisavši teoriju konkurentskih prednosti, koja je objedinila i teorije ponude i teorije tražnje, čime je pokušao da spoji položaj zemlje sa položajem firme na svetskom tržištu. Ovaj indeks je prvi put korišćen na Svetskom ekonomskom forumu u Davosu, 2004. godine.

Indeks lakoće poslovanja

Lakoća poslovanja je indeks formiran od strane Svetske banke 2003. godine sa ciljem da pruži objektivnu osnovu za unapređenje regulatornog ambijenta u poslovanju. Osnovni cilj ovog izveštaja je da stvori propise koji će biti efikasni, dostupni svima koji ih koriste i jednostavni za implementaciju. Godišnje istraživanje se objavljuje u publikaciji pod nazivom „Poslovanje“ (Doing Business) i bavi se posmatranjem malih i srednjih preduzeća u jednoj zemlji i regulatornih mera koje se primenjuju na preduzeća u toku njihovog životnog ciklusa.

Prvi izveštaj Doing Business je za izračunavanje indeksa lakoće poslovanja koristio pet indikatora, primenjenih na 133 zemlje. Sedamnaest godina kasnije (2020. godine), indeks lakoće poslovanja pokriva 190 zemalja i posmatra 10 setova indikatora. Za izračunavanje indeksa se koriste dve vrste podataka — s jedne strane su zakoni i propisi koji važe u jednoj zemlji, a sa druge indikatori koji mere koliko

je potrebno da se postigne jedan regulatorni cilj. Ekonomska distanca do regulatornog cilja meri se na skali od 0 do 100, gde je 0 najslabija performansa, a 100 je cilj. Prilikom prikupljanja ovih informacija sprovodi se anketa među stručnjacima: vladinim službenicima, akademikima i pravnicima, najčešće advokatima.

Ovaj indeks ima dvojaki značaj, najpre indeks nacionalnim ekonomijama pruža uvid koje oblasti poslovanja treba da učine efikasnijim, dok sa druge strane, indeks je veoma koristan ekonomskim analitičarima i drugim stručnjacima prilikom sagledavanja uslova poslovanja.

Indikator upravljanja (The Worldwide Governance Indicators -WGI)

Indikatore upravljanja objavljuje Svetska banka, počev od 1996. Ovaj pokazatelj u sebi sadrži 6 različitih stubova koji se primenjuju širom sveta. Najznačajniju ulogu imaju stubovi koji su usmereni na održavanju vladavine prava, kao i stub usmeren ka smanjenju državne korupcije. Razlog tome je njihovo isticanje kao važnih preduslova za neometano sprovođenje zakona i nadprosečan rad državnih organa i institucija. Pokazatelji su zasnovani na više od 30 pojedinačnih izvora podataka – strani razvojni instituti, think-tanks, nevladine organizacije, međunarodne organizacije i preduzeća iz privatnog sektora.

Analiza indikatora za Srbiju

Republika Srbija je u prethodnih deset godina uspela da ostvari veći ekonomski rast, zahvaljujući visokim godišnjim stopama rasta u periodu koji je prethodio globalnoj ekonomskoj krizi (Tabela 1.).

Tabela 1: Osnovni makroekonomski indikatori –Srbija (2011-2019).

Godina	2011.	2012	2013.	2014.	2015.	2016.	2017.	2018.	2019.
BDP, u mil. EUR	35.432	33.679	36.427	35.467	35.740	36.779	39.235	42.892	45.967
Rast BDP-a	2,0	-0,7	2,9	-1,6	1,8	3,3	2,1	4,5	4,2
SDI neto,u mil. EUR	3,319.6	752.8	1,298.1	1,236.3	1,803.8	1.899,2	2.418,1	3.156,5	3.551,1

SDI,neto, % od BDP- a	9.4	2.2	3.6	3.5	5.0	5.2	6.2	7.4	7.7
Stopa nezaposlen osti	23,0	23,9	22,1	19,2	17,7	15,3	13,5	12,7	10,4
Konsolidov ani fiskalni rezultat, %BDP-a	-4,5	-6,4	-5,1	-6,2	-3,5	-1,2	1,1	0,6	-0,2
Javni dug, % BDP-a	42,8	52,9	56,0	66,2	70,0	67,8	57,9	53,7	52,0

Izvor: www.mfin.gov.rs Pristupljeno 19.06.2022.

Povoljan ekonomski rast uticao je pozitivno na konkurentnost Republike Srbije na svetskom tržištu. Ovakav rast je zasnovan pre svega na stranim direktnim investicijama, visokoj domaćoj potrošnji, kao i na relativno visokom deficitu platnog bilansa. Međutim, dešavanja na međunarodnom tržištu, uslovljena globalnom ekonomskom krizom prelila su se i na Republiku Srbiju što je uslovalo pad ekonomske aktivnosti i smanjenje priliva kapitala, rast budžetskog deficita, uz rast nezaposlenosti i javnog duga (Tabela 1.) Međutim, nizom mera fiskalne politike, dolazi do oporavka nacionalne ekonomije, što se vidi i iz tabele. Javlja se suficit u platnom bilansu, dolazi do smanjenja javnog duga, što u krajnjoj istanci dovodi do oporavka nacionalne ekonomije i makroekonomske stabilnosti.

Kao što tabela broj 2 prikazuje Republika Srbija se 2018.godine nalazila na 65. mestu, gledano po vrednosti IGK-a. Vrednost IGK-a u posmatanoj godini za našu zemlju, iznosio je blizu 61, tačnije 60,9. To je najveća vrednost IGK-a Republike Srbije posmatrano u periodu od 2007.-2019.godine. Rang Srbije je poboljšán za 13 mesta u odnosu na 2017.godinu. Ovde je veoma bitno napomenuti da se vrednost IGK kreće u rangu od 1-7, dok je vrednost IGK 4.0. u rasponu između 0 i 100 (IGK4.0. se primenjuje od 2018. godine).

Tabela 2: Rang Srbije prema IGK i vrednosti IGK i IGK 4. (2007-2019)

Godina	Rang Srbije	Vrednost IGK/IGK 4.0.
2007.	91	3,78
2008.	85	3,90
2009.	93	3,77
2010.	96	3,84
2011.	95	3,88
2012.	95	3,87
2013.	101	3,77
2014.	94	3,90
2015.	94	3,89
2016.	90	3,97
2017.	78	4,10
2018.	65	60,9
2019.	72	60,9

Izvor: World Economic Forum, Global Competitiveness Report 2007,08,09,10,11,12,13,14,15,16,17,18,19.

Sagledavajući rezultate iz tabele broj 2, vidimo da dolazi do povećanja Indeksa globalne konkurentnosti u Republici Srbiji, ali takođe vidimo i da taj porast nije konstantan. Svetska ekonomska kriza nastala 2008. godine uslovlila je pogoršanje konkurentne pozicije Srbije, takođe taj pad vidimo i u 2013. godini, da bi nakon toga došlo do poboljšanja pozicije Srbije po osnovu konkurentnosti sve do 2019. godine. Tada opet dolazi do pada, ali u ovom slučaju IGK ostaje na nepromenjenom nivou, odnosno na nivo iz 2018.godine. U ovom slučaju dolazi do pada na ukupnoj rang listi i to sa 65. na 72. mestu. To implicira na zaključak da su ostale zemlje bolje radile na povećanju svoje globalne konkurentnosti u odnosu na našu zemlju.

Analizom podataka iz tabele broj 3 može se sagledati kretanje svih stubova u dva sukcesivna perioda (2018. i 2019. godina). Kao što podaci pokazuju, vidimo da je najveći rast ostvario deo koji se odnosi na Sofisticiranost poslovanja sa povećanjem vrednosti za 2,20 poena (rast od 3,61%) što je posledica boljih rezultata po pitanju administrativnih procedura i razvoja preduzetničke kulture u odnosu na prethodni izveštaj. Napredak je postignut i u okviru stuba Institucije najviše zahvaljujući ocenjenom napretku po osnovu unapređenja javne bezbednosti i poboljšanju transparentnosti budžeta kao i efikasnijem pravnom okruženju u pravno-spornim situacijama.

Tabela 3: Rang Srbije po stubovima konkurentnosti (2018-2019)

Stubovi konkurentnosti	2018	2019	Broj mesta	Promene
1. Institucije	76	75	1	↗
2. Infrastruktura	48	51	3	↘
3. Makroekonomsko okruženje	64	64	-	-
4. Zdravstveno i osnovno obrazovanje	67	76	9	↘
5. Visoko obrazovanje i obuka	56	55	1	↗
6. Efikasnost tržišta dobara	66	73	7	↘
7. Efikasnost tržišta rada	52	54	2	↘
8. Razvijenost finansijskog tržišta	79	82	3	↘
9. Tehnološka osposobljenost	60	77	17	↘
10. Veličina tržišta	75	74	1	↗
11. Sofisticiranost poslovanja	59	54	5	↗
12. Inovacije	56	59	3	↘

Izvor: World Economic Forum

Najznačajniji stubovi konkurentnosti koji su prouzrokovali pad Srbije na rang listi su Tehnološka osposobljenost i Zdravstveno i osnovno obrazovanje, gde je njihov pad prevazišao unapređenost pojedinih

stubova GIK Srbije i time doprineo da iako je očuvan zbirni koeficijent na istom nivou od 60,9, Srbija spadne na rang listi za čak 7 mesta.

U izveštaju SEF-a za 2020. godinu se pored podataka o kretanju vrednosti IGK i rangu zemalja, nalazi i spisak najproblematicnijih fakotra za poslovanje po zemljama. U tom izveštaju, SEF svrstava Srbiju u red 5 zemalja koje su najviše uznapredovale po pitanju rodne ravnopravnosti u političkom sistemu u svetu. Srbija je pohvaljena kao apsolutni lider regiona istočne Evrope po pitanju rešavanja problema polnog gepa učešća žena u političkom sistemu (43,7%), ostavivši iza sebe Litvaniju sa 42,9% i Albaniju sa 37,7%, dok su na začelju Ruska Federacija (8,5%) i Azejberdžan (6,9%).

Prema rezultatima izveštaja Poslovanje 2020 od 190 posmatranih zemalja, Srbija se nalazi na 44. mestu. Zemlje se posebno ocenjuju prema svakom od navedenih indikatora, pa se na taj način detaljnije može pratiti njihov napredak, odnosno nazadovanje u oblasti koja se posmatra. Prema poslednjem izveštaju za 2020. godinu, Srbija je olakšala dobijanje građevinskih dozvola primenom novog mrežnog portala i smanjenjem administrativnih taksi za investitore. Srbija je, takođe, poboljšala pouzdanost napajanja električnom energijom reinženjeringom podstanica, instaliranjem sistema daljinskog upravljanja i poboljšanjem održavanja mreže. Značajan napredak istaknut je i u oblastima zaštite manjinskih akcionara, olakšanja plaćanja poreza, ispunjavanja ugovornih obaveza i rešavanja problema nesolvetnosti ugovornih strana. Kao ključni nedostatak jačanju konkurentnosti Srbije, izveštaj Poslovanje 2020 istakao je otežano pokretanje novih poslovnih poduhvata kroz uvođenje elektronskog sertifikata i registra krajnjih vlasnika.

Još jedna grupa indikatora koje objavljuje Svetska banka su Indikatori upravljanja. Za Srbiju dimenzije kontrola korupcije, politička stabilnost i sloboda govora i odgovornosti su na najnižem nivou, (ispod 50), pri čemu je sloboda govora u konstantnom padu u posmatranom intervalu, a kontrola korupcije i političke stabilnosti su imale trend rasta, da bi od 2014. godine usledio pad (Tabela 4). Pokazatelj političke stabilnosti za Srbiju je ostvario značajan rast posmatrano u odnosu na njegov nivo iz 2009. godine (sa 29,38% na 45,24%), iako od 2014. godine do 2019. postoji izvetan pad.

Tabela 4: Indikatori upravljanja Svetske banke

Indikatori	2009	2014	2019
Sloboda govora i odgovornost	57,35	55,67	45,81
Politička stabilnost	29,38	53,33	45,24
Efikasnost vlade	54,07	58,17	53,37
Kvalitet zakona	49,76	55,77	60,10
Vladavina prava	42,18	50,96	50,00
Kontrola korupcije	45,93	51,44	37,02

Izvor: <http://info.worldbank.org/governance/WGI/#report> Pristupljeno 28.09.2022.

Svetska banka pruža značajnu podršku ekonomskom razvoju Srbije. Formirano je partnerstvo Grupe Svetske banke i Republike Srbije. Cilj Okvira za partnerstvo sa zemljom (CPF) je pružanje podrške našoj zemlji u povećanju konkurentnosti privrede. Strategija je zasnovana na raspoloživim analizama i fokusirana na ostvarivanje ciljeva smanjenja siromaštva i stvaranje preduslova za održivi razvoj.

Ključne oblasti podrške Svetske banke u Srbiji su:

- obnavljanje fiskalne i makroekonomske stabilnosti,
- stvaranje boljeg poslovnog ambijenta za privrednike,
- poboljšanje infrastrukture,
- jačanja upravljanja javnim sektorom i poboljšanje pružanja javnih usluga građanima.

Republika Srbija je od međunarodne banke za obnovu i razvoj uzela kredit u vrednosti od nešto preko 100 miliona dolara, radi realizacije tkz. Projekta za povećanje konkurentnosti privrede i Strategije zapošljavanja 2020. Obzirom na ostvarene pomake u pogledu privlačenja stranih direktnih investicija i jačanja globalne konkurentnosti Republike Srbije, ovaj projekat se može oceniti kao jako uspešan, tako da bi i u budućnosti Srbija trebala da nastoji sklapanju ovakvih aranžmana sa međunarodnim institucijama u cilju otklanjanja još uvek prisutnih nedostataka u svom privrednom sistemu.

Strane direktne investicije (SDI) u Srbiji

Ulaganja u Republici Srbiji u prethodnom periodu uslovljavala su ubrzanje ukupnog privrednog rasta koji je pratio proces privatizacije. Za dalji napredak domaćih preduzeća koja su usmerena na ino tržište neophodno je povećati efikasnost poslovanja kroz povećanje produktivnosti, poboljšanje kvaliteta intermedijalnih i finalnih proizvoda, što se ne može realizovati bez unapređenja tehnološke osnove i uvođenja savremenih metoda upravljanja. Povećani priliv stranih direktnih investicija (SDI) osnovni je preduslov budućeg konkurentnijeg izvoza privrede Srbije. Posebno je važno povećanje priliva „greenfield“ investicija, s obzirom na niz pozitivnih efekata koje one donose u zemlju domaćina. SDI direktno doprinose procesu restrukturiranja privreda zemalja domaćina i jačanju konkurentnosti.

Ostvarivanje kvalitetnijeg investicionog ambijenta sa svim elementima koji nedostaju predstavlja glavni izazov rukovodstva Republike Srbije. Poboljšanje uslova za privlačenje stranih direktnih investicija kojima bi se povećala konkurentnost tržišne privrede i obezbedio dugoročan rast i razvoj su ciljevi kojim treba težiti. Napredovanje Srbije u izveštajima mnogih relevantnih svetskih finansijskih organizacija predstavlja značajan korak ka tome, što će u krajnjem usmeriti pažnju investitora prema Republici Srbiji. U cilju poboljšanja poslovne klime neophodno je preduzimanje mera i aktivnosti radi privlačenja savremenih tehnologija, unapređivanja nezavisnosti rada institucija i pospešivanja veće efikasnosti tržišta dobara. Iz izveštaja SEF-a takođe se može izvući zaključak da bi Srbija mogla značajno unaprediti finansijski sektor, što bi predstavljalo značajnu podršku malim i srednjim preduzećima u procesu pokretanja novog ili širenja postojećeg poslovanja i realizacije inovacija kojima bi se jačala njihova konkurentnost na globalnoj tržišnoj utakmici. Posebno je značajno obratiti pažnju na najproblematičnije faktore za poslovanje u Srbiji po izveštaju Svetske banke, koja apostrofira značaj jačanja kontrole koruptivnih aktivnosti, podsticanja slobode govora i očuvanja i unapređenja mira i saradnje u regionu, jer su jake institucije i stabilno okruženje „sine qua non“ za privlačenje stranih direktnih investicija.

Zaključak

Svetska ekonomska kriza iz 2008. godine je imala izuzetno negativne posledice po privredu razvijenih zemalja, a s obzirom da se globalizacijom prenose izuzetno brzo i efikasno sva kretanja u svetu, kako pozitivna tako i negativna, došlo je do toga da se efekti prenese i na našu zemlju. Kriza u Srbiji se oseća u svim oblastima. Indeks globalne konkurentnosti pokazuje da je Srbija i dalje nisko rangirana.

Perio nakon svetske ekonomske krize u značajnoj meri je obeležio napredak u oblasti javnih finansija ostvaren dobro sprovedenom fiskalnom konsolidacijom, pozitivni koraci u rastu BDP-a, kao rast stranih direktnih investicija. Posebna pažnja u narednom vremenskom periodu treba da bude usmerena na: završetak postupka privatizacije najvećih kompleksa, reformu javnog sektora sa porastom digitalizacije i unapređenje poreske politike radi izbegavanja negativnih posledica fiskalne politike.

Literatura

1. Haque, I. (1995), *“Technology and Competitiveness”*, Chapter 2 in Trade, Technology and International Competitiveness, World Bank, Washington DC
2. Institute for Management Development – IMD (1995), *IMD World Competitiveness Yearbook*
3. International Bank for Reconstruction and Development / The World Bank (2017), *Doing Business in 2017*, Washington, DC 20433, 14th edition.
4. Penev, S. and A. Marusic (2012), *Regulatory Reform in Western Balkan Countries and its Significance for their EU Accession Process*, in Contemporary issues in the integration processes of Western Balkan countries in the European Union, Eds. Štefan Bogdan Šalej, Dejan Erić et.al., International Center for Promotion of Enterprises, Ljubljana
5. Petrović-Randelović, M., Miletić, D., (2011) *Kreiranje novog privrednog ambijenta u funkciji privlačenja stranih direktnih investicija*, Zbornik radova Međunarodni naučni skup ES-NBE 2011 Ekonomska nauka u funkciji kreiranja novog poslovnog ambijenta, Ekonomski fakultet Univerziteta u Prištini sa privremenim sedištem u Kosovskoj Mitrovici

6. Porter, M., (1990) *The Competitive Advantage of Nations*, The Macmillan Press, London
7. Rojec & al. (2010) *Konkurentnost crnogorske ekonomije*, Ministarstvo Finansija Crne Gore, Vlada Crne Gore, Podgorica.
8. Popovčić –Avrić, S., (2010) *Kako povećati konkurentnost privrede i izvoza Srbije*, Ekonomski fakultet, Beograd
9. Savet stranih investitora (2016) *Bela knjiga: predlozi za poboljšanje poslovnog okruženja u Srbiji*, Beograd
10. Scott, B. R. and Lodge (1985) G. C., “*US Competitiveness in the World Economy*”
11. Uvalić, M. (2010) *Serbia’s Transition: Towards a better Future*, Palgrave Macmillan, London and New York; Democracy (WFD), Western Balkans Parliamentary network of committees for economy, finance and budget, Faculty of Economics and Business, Sarajevo and Institute of Economic Sciences, Belgrade.
12. World Economic Forum (1996) *Global Competitiveness Report 1996*, Geneva
13. <http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=399>
14. <http://www.minrzs.gov.rs/lat/aktuelno/item/6309-projekat-svetske-banke-i-republike-srbije-konkurentnost-i-zaposljavanje-competitiveness-and-jobs>
15. <https://www.nbs.rs/internet/latinica/80/index.html>

FDI INFLOW IN THE FUNCTION OF IMPROVING ECONOMY COMPETITIVENESS OF THE REPUBLIC OF SERBIA ⁶

Miloš Golubović⁷, Gordana Janković⁸

Abstract

The aim of this paper is to review the current international competitiveness of the Republic of Serbia, as well as the conditions and indicators of business in the Republic of Serbia, in order to determine progress compared to the previous period, discover obstacles and present ways to overcome them. The paper is based on the fact that Serbia's competitiveness, although it has been increasing in recent years, is still relatively low as a result of a number of gaps and that, among other things, it is necessary to increase the inflow of FDI, which in the past was significant for GDP growth, as the competitiveness of the economy of the Republic of Serbia would increase.

Key words: *competitiveness, the Global Competitiveness Index, foreign direct investment, the economy of Serbia*

Datum prijema / Date of arrival: 31.12.2022.

Datum korekcije / Date of correction: 19.01.2023.

Datum prihvatanja / Accepted date: 28.02.2023.

---

⁶ "This research was financially supported by the Ministry of Science, Technological Development and Innovation of the Republic of Serbia (Contract No. 451-03-47/2023-01/ 200371)"

⁷ Ph.D.student, Innovation Center of the University of Nis, milos.golubovic19@gmail.com

⁸ Ph.D.student, Innovation Center of the University of Nis, jankovic.gordana90@gmail.com